

การวิเคราะห์การอ้างอิงในวิทยานิพนธ์สาขาวิชานิติศาสตร์ที่มีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายมหาชนเพื่อการประเมินทรัพยากรสารสนเทศ¹

Citation Analysis of Law Master's Theses Related to Public Law for Collection Evaluation

ทิพย์วรรณ เหมือนมิตร²

Tippawan Muanmit

อารีย์ ชื่นวัฒนา³

Aree Cheunwattana

ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์⁴

Tadasak Wajiraprechapong

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาการอ้างอิงในวิทยานิพนธ์สาขาวิชานิติศาสตร์ที่มีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายมหาชน โดยมีจุดมุ่งหมาย 4 ประการ คือ (1) เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของวิทยานิพนธ์ (2) เพื่อวิเคราะห์การอ้างอิงในวิทยานิพนธ์ในด้านประเภท รูปแบบ อายุ และภาษาของทรัพยากรสารสนเทศ (3) เพื่อระบุรายการทรัพยากรสารสนเทศหลักในด้านกฎหมายมหาชน (4) เพื่อประเมินความสอดคล้องของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงกับทรัพยากรสารสนเทศที่มีอยู่ในสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน ผู้วิจัยวิเคราะห์การอ้างอิง จำนวน 9,669 รายการ ที่ปรากฏในบรรณานุกรมของวิทยานิพนธ์ ที่เผยแพร่ระหว่างปีการศึกษา 2550-2551 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จำนวน 155 ชื่อเรื่อง สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

¹บทความจากปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²นิสิตปริญญาโท ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
E-mail: moooyhong755@hotmail.com

³Ph.D., ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
E-mail: areech@swu.ac.th

⁴อาจารย์พิเศษ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
E-mail: tadasak@swu.ac.th

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. วิทยานิพนธ์ที่นำมาวิเคราะห์การอ้างอิงมีเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายปกครองมากที่สุด (ร้อยละ 63.87) รองลงมาได้แก่ กฎหมายรัฐธรรมนูญ (ร้อยละ 27.10) กฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาความอาญา (ร้อยละ 5.16) กฎหมายการคลัง (ร้อยละ 3.23) และกฎหมายมหาชนทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ 0.65)
2. ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด คือ หนังสือ (ร้อยละ 46.51) รองลงมาได้แก่ วารสาร (ร้อยละ 17.61) และกฎหมายและประมวลกฎหมาย (ร้อยละ 8.86)
3. รูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด คือ สื่อสิ่งพิมพ์ (ร้อยละ 93.62) รองลงมา คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ร้อยละ 6.38)
4. อายุของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด คือ ช่วงอายุไม่เกิน 5 ปี (ร้อยละ 39.30) รองลงมาได้แก่ ช่วงอายุ 6-10 ปี (ร้อยละ 23.12) และช่วงอายุ 21 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 18.42)
5. ภาษาของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด คือ ภาษาไทย (ร้อยละ 89.31) รองลงมา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 9.68) และภาษาอื่น ๆ (ร้อยละ 1.01)
6. ทรัพยากรสารสนเทศหลักด้านกฎหมายมหาชน ประกอบด้วยหนังสือ จำนวน 6 ชื่อเรื่อง และวารสาร จำนวน 9 ชื่อเรื่อง
7. การประเมินความสอดคล้องของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงกับทรัพยากรสารสนเทศ ที่มีในสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน พบว่าทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงมีในฐานข้อมูลรายการทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน ร้อยละ 39.54

Abstract

This research used citation analysis technique to analyze bibliographic citations in the master's theses which were related to public law. The purposes of this study were: 1) To analyze the content area of the theses used as data source; 2) To analyze the type, format, age, and language of information resources cited in the theses 3) To determine a core collection in public law; 4) To evaluate the collection of Bureau of the Public Law Library.

The total number of citations used for this analysis was 9,669. These citations were collected from 155 titles of theses disseminated between 2007 and 2008 by Chulalongkorn University, Thammasart University, Ramkhamhaeng University, and Dhurakijpundit University. The statistics applied for data analysis included percentage and means.

The research findings were summarized as follows:

1. The content areas of the 155 thesis titles used as data source included Administrative Law (63.87%), Constitutional Law (27.10%), Criminal Law and Criminal Procedure (5.16%), Public Financial Law (3.23%), and Public Economic Law (0.65%).
2. The type of information resources most cited was books (46.51%). The rest included journals (17.61%) and law and code (8.86%).

3. The format of information resources most cited was print (93.62%). The rest was electronic media (6.38%).

4. The ages of information resources most cited were found in three groups: not over 5 years (39.30%), 6–10 years (23.12%) and over 21 year (18.42%).

5. The language of information resources most cited was Thai (89.31%). The rest comprised English (9.68%), and other foreign languages (1.01%).

6. The core collection in public law comprised 6 titles of books and 9 titles of journals.

7. The Bureau of the Public Law Library contained 39.54% of information resources cited in the theses under study.

คำสำคัญ: การวิเคราะห์การอ้างอิง; การประเมินทรัพยากรสารสนเทศ; กฎหมายมหาชน

Keywords: Citation analysis; Collection evaluation; Public law

บทนำ

การวิเคราะห์การอ้างอิง (Citation analysis) นับเป็นวิธีการวิจัยวิธีหนึ่ง ซึ่งใช้สถิติวิเคราะห์วรรณกรรมในสาขาต่าง ๆ กล่าวคือ นำเอาเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงในงานเขียน เช่น บทความทางวิชาการ งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ มาวิเคราะห์เพื่อศึกษารูปแบบในการสื่อสารทางวิชาการ เช่น เปรียบเทียบความสำคัญระหว่างหนังสือกับวารสารในฐานะที่เป็นแหล่งอ้างอิง ศึกษานักวิชาการ ชีวประวัติ หรือวารสารที่ได้รับการอ้างอิงมาก ศึกษาความเกี่ยวข้องของงานวิจัย ตลอดจนพัฒนาการของศาสตร์ต่าง ๆ (อารีย์ ชื่นวัฒนา. 2524: 2; Reitz. 2007: Online) ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ บรรณารักษ์ได้ใช้เทคนิคนี้เพื่อศึกษาการอ้างอิงในบทความวิจัย และวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา นักวิชาการ และนักวิจัย โดยศึกษาลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศที่นักวิชาการใช้ เช่น ประเภท อายุ ภาษา สาขาวิชา ตลอดจนรายการทรัพยากรสารสนเทศหลักที่ได้รับการอ้างอิงมาก และนำผลการวิจัยไปใช้ในการประเมินและพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ (LaBonte. 2005; Knievel; & Kellsey. 2005)

สำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน เป็นแหล่งสารสนเทศสำคัญในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของตุลาการ ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง สนับสนุนงานทางด้านวิชาการให้แก่บุคลากรเป็นหลัก และยังเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าทางด้านกฎหมายมหาชนของนิสิตและนักศึกษาหรือผู้ที่สนใจ ตลอดจนให้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับศาลปกครองแก่ประชาชน ปัจจุบันสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชนให้บริการทรัพยากรสารสนเทศประมาณ 40,000 รายการในหลากหลายรูปแบบ ทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อโสตทัศนวัสดุ ได้แก่ หนังสือตำราภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ พระราชบัญญัติ คำสั่ง/คำพิพากษาศาลปกครอง คำพิพากษาศาลยุติธรรม คำพิพากษาศาลฎีกา วิทยานิพนธ์ เอกสารการวิจัย สิ่งพิมพ์รัฐบาล ราชกิจจานุเบกษา เอกสารประกอบการอบรม/สัมมนา รายงานการอบรม/สัมมนา คู่มือการปฏิบัติงานวารสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และฐานข้อมูลบทความวารสารทางด้านกฎหมายปกครอง สถิติผู้ใช้โดยเฉลี่ยในแต่ละวันประมาณ 200 คน ต่อวัน โดยผู้เข้าใช้ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง นอกจากนี้ยังมีนิสิตนักศึกษาและประชาชนทั่วไปที่ต้องการศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่เกี่ยวกับกฎหมายมหาชน

ในการพัฒนาสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน ให้เป็นศูนย์ข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมายมหาชน และศูนย์การเรียนรู้

ค้นคว้าอ้างอิงเกี่ยวกับกฎหมายปกครองและกฎหมายมหาชนที่ทันสมัยในระดับสากลนั้น การประเมินทรัพยากรสารสนเทศที่จัดให้บริการนับเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยให้สำนักหอสมุดกฎหมายมหาชนสามารถพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศให้มีคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้ใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักศึกษา นักวิชาการ และนักวิจัย

การวิเคราะห์การอ้างอิงในวิทยานิพนธ์ของนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านนิติศาสตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายมหาชนครั้งนี้ เป็นการศึกษาการอ้างอิงในด้านประเภท รูปแบบ ภาษา และอายุ ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงปริมาณและลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ในการวิจัยในสาขานี้ และยังช่วยให้สำนักหอสมุดกฎหมายมหาชนสามารถประเมินทรัพยากรสารสนเทศที่มีอยู่ว่ามีความสอดคล้องกับทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้ใช้อ้างอิงมากน้อยเพียงใด ตลอดจนใช้ผลการวิจัยเรื่องนี้เป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศให้บรรลุพันธกิจและภารกิจของสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชนที่มุ่งเป็นแหล่งค้นคว้าด้านกฎหมายมหาชนที่สมบูรณ์ ตามวิสัยทัศน์ที่ระบุไว้ว่าเป็นห้องสมุดกฎหมายมหาชนชั้นนำของประเทศไทย ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานอยู่ที่สำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน จึงมีความสนใจที่จะวิเคราะห์การอ้างอิงในวิทยานิพนธ์ของนิสิต/นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชานิติศาสตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายมหาชน เพื่อศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักวิจัยในสาขานี้ และประเมินว่าทรัพยากรสารสนเทศที่สำนักหอสมุดกฎหมายมหาชนจัดให้บริการในปัจจุบันสอดคล้องกับความต้องการของนักวิจัยเพียงใด ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับความต้องการของการศึกษานี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของวิทยานิพนธ์ สาขาวิชากฎหมายมหาชนของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่นำมาใช้วิเคราะห์
2. เพื่อวิเคราะห์การอ้างอิงในวิทยานิพนธ์ ในด้านประเภท รูปแบบ อายุ และภาษา
3. เพื่อระบุรายการทรัพยากรสารสนเทศหลักโดยการวิเคราะห์ความถี่ของการอ้างอิง
4. เพื่อประเมินความสอดคล้องของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงกับทรัพยากรสารสนเทศที่มีในสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน

การวิเคราะห์การอ้างอิงในวิทยานิพนธ์สาขาวิชานิติศาสตร์ที่สืบทอดเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายมหาชนในครั้งนี้ เพื่อการประเมินทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชนเท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ วิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาด้านกฎหมายมหาชน ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่พิมพ์เผยแพร่ปีการศึกษา 2550 ถึงปีการศึกษา 2551 จำนวน 155 ชื่อเรื่อง

2. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบบันทึกข้อมูลวิทยานิพนธ์ และแบบบันทึกข้อมูลความถี่และการประเมินความสอดคล้องของทรัพยากรสารสนเทศ รายละเอียดดังนี้

- 2.1 แบบบันทึกข้อมูลวิทยานิพนธ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลวิทยานิพนธ์ที่นำมาใช้วิเคราะห์การอ้างอิง ประกอบด้วยรายละเอียดต่าง ๆ ได้แก่ ลำดับที่ของวิทยานิพนธ์แต่ละเล่ม ชื่อผู้แต่ง ชื่อวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา สถาบันการศึกษา ขอบเขตเนื้อหาของวิทยานิพนธ์

ตอนที่ 2 แบบบันทึกข้อมูลการอ้างอิงที่ปรากฏในบรรณานุกรมของวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วยรายละเอียดต่าง ๆ ได้แก่ ลำดับที่ของวิทยานิพนธ์ ลำดับที่ของรายการอ้างอิงในบรรณานุกรมที่ปรากฏอยู่ในวิทยานิพนธ์เล่มที่อ้างอิง ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความ/ชื่อกฎหมาย ชื่อวารสาร ประเภท รูปแบบ ปีที่พิมพ์ อายุ ภาษาของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิง

2.2 แบบบันทึกข้อมูลความถี่และการประเมินความสอดคล้องของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงกับทรัพยากรสารสนเทศที่มีในสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชนประกอบด้วยรายละเอียดต่าง ๆ ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง/ชื่อวารสาร/ชื่อกฎหมาย ความถี่ การประเมินความสอดคล้องของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงกับทรัพยากรสารสนเทศที่มีในสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 รวบรวมรายชื่อวิทยานิพนธ์ คณะนิติศาสตร์ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายมหาชนจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย ที่ตีพิมพ์ตั้งแต่ปี 2550-2551

3.2 รวบรวมรายการอ้างอิงในบรรณานุกรมของวิทยานิพนธ์แต่ละชื่อเรื่อง

3.2 วิเคราะห์การอ้างอิงที่ปรากฏในบรรณานุกรมของวิทยานิพนธ์แต่ละชื่อเรื่อง บันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกข้อมูล ที่สร้างขึ้น 2 ตอน คือ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ที่นำมาใช้วิเคราะห์ และ 2) ข้อมูลทางบรรณานุกรมของเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงแต่ละรายการในวิทยานิพนธ์แต่ละชื่อเรื่อง

3.3 วิเคราะห์ความถี่ของการอ้างอิงและประเมินความสอดคล้องของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงกับทรัพยากรสารสนเทศที่มีในสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบบันทึกข้อมูลที่ตรวจสอบความถูกต้องแล้วไปวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ขอบเขตเนื้อหาของวิทยานิพนธ์แต่ละชื่อเรื่อง

4.2 วิเคราะห์การอ้างอิงทรัพยากรสารสนเทศแต่ละรายการ โดยจำแนกตามประเภท รูปแบบ อายุ และภาษา

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลที่บันทึกรวบรวมไว้ในแบบวิเคราะห์การอ้างอิงของวิทยานิพนธ์โดยวิธีแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติทางด้านสังคมศาสตร์ และโปรแกรม Microsoft Excel

4.5 ระบุรายการทรัพยากรสารสนเทศหลักโดยการวิเคราะห์ความถี่ของการอ้างอิง

5. ประเมินความสอดคล้องของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงกับทรัพยากรสารสนเทศที่มีในสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน โดยนำรายการทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงในวิทยานิพนธ์ ไปตรวจสอบกับฐานข้อมูลรายการทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน เพื่อดูว่าทรัพยากรสารสนเทศเหล่านี้ปรากฏอยู่ในฐานข้อมูลรายการทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชนหรือไม่

6. กำหนดรายการทรัพยากรสารสนเทศหลัก โดยนำรายการทรัพยากรสารสนเทศที่ได้จากการวิเคราะห์การอ้างอิงสูงสุด 10 อันดับ ไปตรวจสอบกับฐานข้อมูลรายการทรัพยากรสารสนเทศของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย เพื่อดูว่าห้องสมุดเหล่านี้มีทรัพยากรสารสนเทศดังกล่าวหรือไม่ ทรัพยากรสารสนเทศรายการใดที่พบในห้องสมุดทั้ง 4 แห่ง ถือเป็นทรัพยากรสารสนเทศหลักทางด้านกฎหมายมหาชน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การอ้างอิงในวิทยานิพนธ์สาขาวิชานิติศาสตร์ที่มีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายมหาชน ปรากฏดังนี้

1. จำนวนวิทยานิพนธ์ที่ใช้เป็นหน่วยในการวิเคราะห์

จำนวนวิทยานิพนธ์สาขาวิชานิติศาสตร์ที่มีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายมหาชนของสถาบันทั้ง 4 แห่งที่นำมาใช้วิเคราะห์ มีจำนวน 155 ชื่อเรื่อง พบว่าวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีจำนวนมากที่สุด คือ 46 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 29.68) รองลงมาคือวิทยานิพนธ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจำนวน 39 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 25.16) และที่น้อยที่สุดซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คือ วิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 35 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 22.58)

การอ้างอิงในวิทยานิพนธ์เหล่านี้ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 10,235 รายการ ในจำนวนนี้เป็นการอ้างอิงที่มีรายละเอียดทางบรรณานุกรมที่สมบูรณ์ และสามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 9,669 รายการ (ร้อยละ 94.47) และเป็นรายการอ้างอิงที่มีรายละเอียดทางบรรณานุกรมที่ไม่สมบูรณ์และไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน 566 รายการ (ร้อยละ 5.53) ของการอ้างอิงทั้งหมด

จากจำนวนรายการอ้างอิงที่มีรายละเอียดทางบรรณานุกรมที่สมบูรณ์และนำมาวิเคราะห์ได้ 9,669 รายการ เป็นรายการอ้างอิงที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มากที่สุดคือ 3,307 รายการ (ร้อยละ 32.31) รองลงมา คือ วิทยานิพนธ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2,564 รายการ (ร้อยละ 25.05) และวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง 2,135 รายการ (ร้อยละ 20.86) วิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตมีรายการอ้างอิงน้อยที่สุด 1,663 รายการ (ร้อยละ 16.25)

2. ขอบเขตเนื้อหาของวิทยานิพนธ์

เมื่อนำวิทยานิพนธ์จำนวน 155 ชื่อเรื่องมาวิเคราะห์ขอบเขตเนื้อหา พบว่าเป็นวิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายปกครองมากที่สุด 99 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 63.87) รองลงมาได้แก่ กฎหมายรัฐธรรมนูญ 42 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 27.10) กฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาความอาญา 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.16) กฎหมายการคลัง 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.23) และกฎหมายมหาชนทางเศรษฐกิจ 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 0.65)

เมื่อพิจารณาแยกตามสถาบันก็พบลักษณะขอบเขตเนื้อหาของวิทยานิพนธ์เป็นแนวเดียวกัน คือ มีเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายปกครองมากที่สุด โดยมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีวิทยานิพนธ์ด้านกฎหมายปกครองสูงกว่าสถาบันอื่น (ร้อยละ 68.57)

3. ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิง

ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ หนังสือ ได้รับการอ้างอิง 4,497 รายการ (ร้อยละ 46.51) รองลงมาได้แก่ วารสาร 1,703 รายการ (ร้อยละ 17.61) และกฎหมายและประมวลกฎหมาย จำนวน 857 รายการ (ร้อยละ 8.86)

4. รูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิง

รูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด คือ สื่อสิ่งพิมพ์ 9,052 รายการ (ร้อยละ 93.62) รองลงมา คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ 617 รายการ (ร้อยละ 6.38)

สื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หนังสือ 4,488 รายการ (ร้อยละ 46.42) วารสาร 1,139 รายการ (ร้อยละ 11.78) และกฎหมายและประมวลกฎหมาย 850 รายการ (ร้อยละ 8.79)

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เอกสารเวิร์ลไวด์เว็บที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ วารสาร 564 รายการ (ร้อยละ 5.83) หนังสือพิมพ์ 12 รายการ (ร้อยละ 0.12) และหนังสือ 9 รายการ (ร้อยละ 0.09) เว็บไซต์ที่มีการเข้าถึงมากที่สุด คือ เครือข่ายกฎหมายมหาชนไทย (www.pub-law.net) ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่รวบรวมบทความ หนังสือ ตำรา

บทสัมภาษณ์ คำศัพท์ภาษาฝรั่งเศส คำวินิจฉัย และสารสนเทศทางด้านกฎหมายมหาชนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

5. อายุของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงถึง

ทรัพยากรสารสนเทศในช่วงอายุไม่เกิน 5 ปี ได้รับการอ้างอิงถึงมากที่สุด มีจำนวน 3,800 รายการ (ร้อยละ 39.30) รองลงมาได้แก่ ช่วงอายุ 6 - 10 ปี จำนวน 2,235 รายการ (ร้อยละ 23.12) และช่วงอายุ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 1,781 รายการ (ร้อยละ 18.42)

เมื่อจำแนกตามประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงถึง พบว่าทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ และประเภทอื่น ๆ ที่ได้รับการอ้างอิงถึงมากที่สุดอยู่ในช่วงอายุไม่เกิน 5 ปี สำหรับทรัพยากรสารสนเทศประเภทกฎหมายและประมวลกฎหมายที่ได้รับการอ้างอิงถึงมากที่สุดอยู่ในช่วงอายุ 6-10 ปี

6. ภาษาของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงถึง

ภาษาของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงถึงมากที่สุด คือ ภาษาไทย 8,635 รายการ (ร้อยละ 89.31) รองลงมา คือ ภาษาอังกฤษ 936 รายการ (ร้อยละ 9.68)

สำหรับภาษาอื่น ๆ ที่ได้รับการอ้างอิงถึง 98 รายการ (ร้อยละ 1.01) ได้แก่ ภาษาฝรั่งเศส 83 รายการ (ร้อยละ 0.86) ภาษาเยอรมัน 13 รายการ (ร้อยละ 0.13) และภาษาลาว 2 รายการ (ร้อยละ 0.02)

เมื่อนำประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ มาพิจารณาร่วมกับภาษาของทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าหนังสือที่ได้รับการอ้างอิงถึงเป็นหนังสือภาษาไทย (ร้อยละ 40.81) เป็นหนังสือภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 4.91) วารสารที่ได้รับการอ้างอิงถึงเป็นภาษาไทย (ร้อยละ 13.38) และเป็นวารสารภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 4.04)

7. รายการทรัพยากรสารสนเทศหลักโดยการวิเคราะห์ความถี่ของการอ้างอิงถึง

จากการวิเคราะห์ความถี่ของการอ้างอิงถึง พบว่ารายชื่อหนังสือที่ได้รับการอ้างอิงถึงมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ กฎหมายมหาชน เล่ม 3: ที่มาและนิติวิธี ของ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ จำนวน 52 ครั้ง รองลงมา ได้แก่ กฎหมายรัฐธรรมนูญ ของ วิษณุ เครืองาม จำนวน 40 ครั้ง และกฎหมายปกครอง ของ กมลชัย รัตนสกววงศ์ จำนวน 39 ครั้ง

วารสารที่ได้รับการอ้างอิงถึงมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ วารสารนิติศาสตร์ จำนวน 242 ครั้ง รองลงมา คือ วารสารกฎหมายปกครอง จำนวน 177 ครั้ง และวารสารกฎหมาย จำนวน 82 ครั้ง

8. ผลการประเมินความสอดคล้องของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงถึงกับทรัพยากรสารสนเทศที่มีในสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน โดยตรวจสอบรายการทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงถึงกับฐานข้อมูลรายการทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน พบว่ามีรายการทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงถึงในวิทยานิพนธ์พบในฐานข้อมูลรายการทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน 3,824 รายการ (ร้อยละ 39.55) และไม่พบในฐานข้อมูลรายการทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน 5,845 รายการ (ร้อยละ 60.45)

9. การวิเคราะห์ความถี่ของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงถึงในวิทยานิพนธ์ สามารถระบุทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงถึงสูงสุด 10 อันดับ ประเภทหนังสือและวารสาร ดังนี้

ทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือ

(1) บวรศักดิ์ อุวรรณโณ	กฎหมายมหาชน เล่ม 3: ที่มาและนิติวิธี
(2) วิษณุ เครืองาม	กฎหมายรัฐธรรมนูญ
(3) กมลชัย รัตนสกววงศ์	กฎหมายปกครอง
(4) กมลชัย รัตนสกววงศ์	หลักกฎหมายปกครองเยอรมัน
(5) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนคานต์	กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
(6) บรรเจิด สิงคะเนติ	หลักกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมฝ่ายปกครอง

(7) วรเจตน์ ภาคีรัตน์	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายปกครอง :
หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครองและ
การกระทำทางปกครอง
(8) หยุต แสงอุทัย	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป
(9) เสถียร ลายลักษณ์ และคนอื่น ๆ	ประชุมกฎหมายประจำศก
(10) เกียรติไกร เจริญธนาวัฒน์	หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชนว่าด้วยรัฐ
รัฐธรรมนูญ และกฎหมาย
(11) ชาญชัย แสงวงศ์ศักดิ์	คำอธิบายกฎหมายปกครอง

ทรัพยากรสารสนเทศประเภทวารสาร

- (1) วารสารนิติศาสตร์
- (2) วารสารกฎหมายปกครอง
- (3) วารสารกฎหมาย
- (4) วารสารวิชาการศาลปกครอง
- (5) ราชกิจจานุเบกษา
- (6) บทบัณฑิตย
- (7) วารสารอัยการ
- (8) วารสารศาลรัฐธรรมนูญ
- (9) รัฐสภาสาร
- (10) ดุลพาห

10. การกำหนดรายการทรัพยากรสารสนเทศหลักทางด้านกฎหมายมหาชน โดยมีเกณฑ์ว่าทรัพยากรสารสนเทศหลัก
รายการใดที่พบในห้องสมุดทั้ง 4 แห่ง ถือเป็นทรัพยากรสารสนเทศหลักทางด้านกฎหมายมหาชน ดังรายการต่อไปนี้

ทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือ

(1) กมลชัย รัตนสกาววงศ์	หลักกฎหมายปกครองเยอรมัน
(2) เกียรติไกร เจริญธนาวัฒน์	หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชนว่าด้วยรัฐ
รัฐธรรมนูญ และกฎหมาย
(3) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์	กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
(4) ชาญชัย แสงวงศ์ศักดิ์	คำอธิบายกฎหมายปกครอง
(5) บรรเจิด สิงคะเนติ	หลักกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมฝ่ายปกครอง
(6) วิษณุ เครืองาม	กฎหมายรัฐธรรมนูญ

ทรัพยากรสารสนเทศประเภทวารสาร

- (1) ดุลพาห
- (2) บทบัณฑิตย
- (3) วารสารกฎหมาย

- (4) วารสารกฎหมายปกครอง
- (5) วารสารนิติศาสตร์
- (6) วารสารวิชาการศาลปกครอง
- (7) วารสารศาลรัฐธรรมนูญ
- (8) รัฐสภาสาร
- (9) ราชกิจจานุเบกษา

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์การอ้างอิงในวิทยานิพนธ์สาขาวิชานิติศาสตร์ที่มีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายมหาชนเพื่อการประเมินทรัพยากรสารสนเทศมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหาของวิทยานิพนธ์

จากการวิเคราะห์ขอบเขตเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ พบว่ากฎหมายปกครองมีผู้วิจัยมากที่สุด 99 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 63.87) รองลงมาได้แก่ กฎหมายรัฐธรรมนูญ 42 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 27.10) ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นแนวโน้มของการวิจัยเกี่ยวกับกฎหมายมหาชนที่เน้นหนักในเรื่องของกฎหมายปกครอง และกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งต่างจากผลการวิจัยของสุกานดา ดีโพธิ์กลาง (2547: บทคัดย่อ) ที่วิเคราะห์เนื้อหาของวิทยานิพนธ์สาขาวิชานิติศาสตร์ พบว่า วิทยานิพนธ์มีเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายส่วนบุคคลมากที่สุด

2. ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิง

จากการวิเคราะห์ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงในวิทยานิพนธ์ พบว่าหนังสือได้รับการอ้างอิงมากที่สุด (ร้อยละ 46.51) ของการอ้างอิงทั้งหมด รองลงมาได้แก่วารสาร (ร้อยละ 17.61) และเป็น การอ้างอิงทรัพยากรสารสนเทศประเภทอื่น ๆ (ร้อยละ 35.88) ได้แก่ กฎหมายและประมวลกฎหมาย วิทยานิพนธ์ คำพิพากษาศาล รายงานการวิจัย/งานวิจัย หนังสือราชการ รายงานการประชุม รายงานการอบรม/สัมมนา หนังสือพิมพ์ คำบรรยาย ราชกิจจานุเบกษา คู่มือการปฏิบัติงาน สิ่งพิมพ์รัฐบาล และรายงานประจำปี ตามลำดับ ทั้งนี้ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การวิเคราะห์การอ้างอิงในวิทยานิพนธ์สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จะอ้างอิงหนังสือมากที่สุด โดยเฉพาะสาขาวิชานิติศาสตร์ที่จำเป็นจะต้องใช้หนังสือประกอบการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก และยังมีคณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ และสำนักพิมพ์ต่าง ๆ เรียบเรียงตำราประกอบการเรียนการสอนในแต่ละวิชาไว้มากมาย นอกจากนี้ สถาบัน/องค์กรทางด้านกฎหมายผลิตผลงานทางวิชาการเอกสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน คู่มือการดำเนินงานเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานทางด้านกฎหมายออกมาเป็นจำนวนมาก ผลการวิเคราะห์ข้างต้นสอดคล้องกับผลการวิจัยด้านสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ของไทยซึ่งใช้วิทยานิพนธ์เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ เช่น งานวิจัยของสุนิดา บุญญานนท์ (2535: บทคัดย่อ) สุกานดา ดีโพธิ์กลาง (2547: บทคัดย่อ) ดารารัตน์ จุฬาพันธ์ (2536: บทคัดย่อ) จอมใจ ทองจุ่น (2544: บทคัดย่อ) และสุดารัตน์ ภัทรดุลพิทักษ์ (2546: บทคัดย่อ) รายงานสอดคล้องกันว่าหนังสือเป็นประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด ต่างจากงานวิจัยการอ้างอิงในสาขาวิทยาศาสตร์สองรายการ (Gooden 2001: Online; Gao; Yu; & Luo 2009: Online) พบว่าบทความวารสารได้รับการอ้างอิงมากที่สุด

3. รูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิง

ผลการวิเคราะห์รูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงในวิทยานิพนธ์ พบว่าสื่อสิ่งพิมพ์ ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด (ร้อยละ 93.62) ส่วนรูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงในลำดับรองลงมา คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ได้แก่ เวลต์ไวด์เว็บ (ร้อยละ 6.38) โดยส่วนใหญ่เป็นการเข้าถึงเว็บไซต์ของหน่วยงานทางด้านกฎหมายหรือหน่วยงานราชการที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมาย นอกจากนี้ ยังมีการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ที่ให้บริการสารสนเทศทางกฎหมาย เช่น Westlaw แต่มีปริมาณการอ้างอิงน้อย สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุนิดา บุญญานนท์ (2535: บทคัดย่อ) และสุกานดา ดีโพธิ์กลาง (2547: บทคัดย่อ) พบว่าสื่อสิ่งพิมพ์ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด รองลงมาคือสื่ออิเล็กทรอนิกส์

4. อายุของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิง

จากการวิเคราะห์อายุของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงในวิทยานิพนธ์ พบว่าทรัพยากรสารสนเทศในช่วงอายุไม่เกิน 5 ปี ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด (ร้อยละ 39.30) รองลงมาได้แก่ ช่วงอายุ 6-10 ปี (ร้อยละ 23.12) และช่วงอายุ 21 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 18.42) ผลการวิจัยสรุปได้ว่าสาขาวิชานิติศาสตร์มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเก่าเพื่อศึกษาเกี่ยวกับหลักกฎหมาย ตัวบทกฎหมาย และแนวคำพิพากษาในอดีต ในขณะที่เดียวกัน ก็มีความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศใหม่ ๆ เพื่อติดตามความเปลี่ยนแปลงในสาขาวิชาและความรู้ ข้อคิดเห็นใหม่ ๆ สำหรับทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายมหาชนซึ่งเป็นแขนงวิชาใหม่ของสาขานิติศาสตร์ มีการอ้างอิงทรัพยากรสารสนเทศในช่วงอายุ 0-5 ปี มากที่สุด แสดงให้เห็นความต้องการข้อมูลใหม่ ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายมหาชน เช่นเดียวกับการเกิดแขนงวิชาใหม่ในสาขาอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุกานดา ดีโพธิ์กลาง (2547: บทคัดย่อ) พบว่ารายการอ้างอิงในวิทยานิพนธ์สาขานิติศาสตร์ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 4-6 ปี แต่แตกต่างจากงานวิจัยของสุนิดา บุญญานนท์ (2535: บทคัดย่อ) พบว่าสิ่งพิมพ์ที่อยู่ในช่วงอายุ 11-15 ปี ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด สาเหตุที่ทำให้งานวิจัยของทั้งสองคนแตกต่างกันในขณะที่ใช้หน่วยวิเคราะห์คือ วิทยานิพนธ์ สาขานิติศาสตร์ เหมือนกันอาจเป็นเพราะขอบเขตของงานวิจัยแตกต่างกัน ซึ่งงานวิจัยของสุกานดา ดีโพธิ์กลาง ศึกษาทรัพยากรสารสนเทศที่อ้างอิงในบรรณานุกรมของวิทยานิพนธ์สาขานิติศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตปีที่เสร็จสมบูรณ์ในปีการศึกษา 2544 สำหรับงานวิจัยของสุนิดา บุญญานนท์ ศึกษาการอ้างอิงสิ่งพิมพ์ที่ปรากฏในบรรณานุกรมและเชิงอรรถของวิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิตของภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระหว่างปีการศึกษา 2515-2533

5. ภาษาของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิง

จากการวิเคราะห์ภาษาของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิง พบว่าภาษาของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด คือ ภาษาไทย 8,639 รายการ (ร้อยละ 89.31) รองลงมา คือ ภาษาอังกฤษ 936 รายการ (ร้อยละ 9.68) ที่เหลือเป็นการอ้างอิงทรัพยากรสารสนเทศภาษาอื่น ๆ ได้แก่ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน และภาษาลาว จากการศึกษางานวิจัยในประเทศสรุปได้ว่าภาษาของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุดเป็นภาษาไทย รองลงมาเป็นภาษาอังกฤษ แสดงว่าภาษาของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงมากในงานวิจัยเรื่องหนึ่ง ๆ จะเป็นภาษาเดียวกันกับงานวิจัยเรื่องนั้น ๆ สำหรับงานวิจัยในสาขานิติศาสตร์ของไทยอ้างอิงทรัพยากรสารสนเทศภาษาไทย มากกว่าภาษาต่างประเทศ เนื่องจากเป็นการศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายที่ใช้ในการปกครองและบังคับคนในประเทศ การบัญญัติกฎหมายต่าง ๆ จึงเป็นภาษาไทย นอกจากนี้ การเรียบเรียงตำราและเอกสารส่วนใหญ่ในสาขานิติศาสตร์ก็เป็นภาษาไทย จึงทำให้มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศภาษาไทย มากกว่าภาษาต่างประเทศ (สุนิดา บุญญานนท์. 2535: 101)

ในส่วนของการอ้างอิงทรัพยากรสารสนเทศภาษาต่างประเทศ นอกจากภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาสากลแล้ว ยังมีอ้างอิงทรัพยากรสารสนเทศภาษาฝรั่งเศสและภาษาเยอรมัน เนื่องจากประเทศฝรั่งเศสและประเทศเยอรมันเป็นต้นแบบของการศึกษาริชากฎหมายมหาชนในประเทศไทยจึงมีผู้วิจัยนำทรัพยากรสารสนเทศในภาษาทั้งสองมาใช้อ้างอิงในงานวิจัยด้วย

6. ผลการประเมินความสอดคล้องของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงกับทรัพยากรสารสนเทศที่มีในสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน โดยนำรายการทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงมาตรวจสอบกับฐานข้อมูลรายการทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน

ผลการตรวจสอบ พบว่าทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงในวิทยานิพนธ์ปรากฏในฐานข้อมูลรายการทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน 3,824 รายการ (ร้อยละ 39.54) จากตัวเลขดังกล่าวจะดูเหมือนว่าทรัพยากรสารสนเทศที่สำนักหอสมุดกฎหมายมหาชนจัดให้บริการ ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการในการวิจัยในสาขานี้ แต่ในความเป็นจริงแล้ว สำนักหอสมุดกฎหมายมหาชนเน้นการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในสาขากฎหมายมหาชนโดยเฉพาะ ในขณะที่ผู้วิจัยยังต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่สำนักหอสมุดกฎหมายมหาชนมีให้บริการไม่เพียงพอ เช่น หนังสือเกี่ยวกับกฎหมายอาญา กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายแพ่ง และกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง รายงานการวิจัย/งานวิจัย วิทยานิพนธ์ คำพิพากษาศาล กฎหมายและประมวลกฎหมาย รายงานการอบรม/สัมมนา หนังสือราชการ และบทความในหนังสือพิมพ์ นอกจากนี้ ผลการตรวจสอบยังพบว่าสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชนมีทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงสูงสุดทุกรายการ จึงกล่าวได้ว่า สำนักหอสมุดกฎหมายมหาชนมีทรัพยากรสารสนเทศหลักที่ตอบสนองความต้องการในการวิจัย อย่างไรก็ตาม ถ้าสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชนต้องการพัฒนาเป็นศูนย์ข้อมูลวิชาการด้านกฎหมายมหาชน และศูนย์การเรียนรู้ ค้นคว้า อ้างอิงเกี่ยวกับกฎหมายปกครองและกฎหมายมหาชนที่ทันสมัยในระดับสากลตามหน้าที่ที่ระบุไว้ ก็ควรพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศและบริการให้นักวิจัยสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยอาจจัดให้สามารถเข้าถึงผ่านเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดที่ให้บริการสารสนเทศด้านกฎหมาย เช่น ความร่วมมือกับสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน

1.1 สำนักหอสมุดกฎหมายมหาชนควรพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ โดยการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายมหาชนนอกเหนือไปจากหนังสือ และวารสาร เนื่องจากสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชนได้จัดหาทรัพยากรสารสนเทศไว้บริการเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ แต่ยังคงขาดเอกสารที่สถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานทางด้านกฎหมายผลิตขึ้น ได้แก่ รายงานวิจัย/งานวิจัย รายงานการประชุม/เอกสารประกอบการประชุม รายงานการอบรม/สัมมนา เอกสารประกอบการสัมมนา รวมทั้งจัดหาหนังสือและเอกสารเกี่ยวกับกฎหมายสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ากฎหมายเหล่านี้มีความจำเป็นต้องใช้ในการวิจัยทางด้านกฎหมายมหาชนด้วย

1.2 ควรพัฒนางานบริการและส่งเสริมการใช้บริการเพื่อพัฒนาสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชนให้เป็นศูนย์ข้อมูลทางวิชาการและศูนย์การเรียนรู้ ค้นคว้า อ้างอิง และวิจัยเกี่ยวกับกฎหมายปกครองและกฎหมายมหาชนที่ทันสมัยและสมบูรณ์ตามพันธกิจของสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน

1.3 พัฒนาเครือข่ายสารสนเทศด้านกฎหมาย เช่น ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการจัดทำฐานข้อมูลคำพิพากษาศาล เนื่องจากคำพิพากษาศาลเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีความสำคัญซึ่งนักกฎหมายต้องใช้ในการอ้างอิงอยู่ตลอดเวลา หากมีการรวบรวมคำพิพากษาศาลทั้งหมดไว้ในฐานข้อมูลเดียวกัน จะทำให้สืบค้นได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น เครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดที่ให้บริการสารสนเทศทางด้านกฎหมายเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและใช้ทรัพยากรร่วมกัน ตลอดจนตอบสนองการเข้าถึงสารสนเทศของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.4 ควรพัฒนาเครือข่ายกับสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนคณะนิติศาสตร์ โดยเฉพาะที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับกฎหมายมหาชนอย่างเป็นทางการ เพื่อหาแนวทางในการสร้างหน่วยงานห้องสมุดทางด้านกฎหมายมหาชน และเพื่อประสานงานในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน ซึ่งจะเป็นการช่วยส่งเสริมการใช้สารสนเทศด้านกฎหมาย เช่นเดียวกับเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการวิเคราะห์การอ้างอิงสาขาวิชาอื่น ๆ เพื่อกำหนดทรัพยากรสารสนเทศหลักในแต่ละสาขาวิชา และนำผลวิจัยที่ได้ไปใช้ในการประเมินคุณภาพและพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด

2.2 ควรศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดในแต่ละสาขาวิชาโดยใช้หลายวิธีร่วมกัน ได้แก่ การวิเคราะห์การอ้างอิง สถิติการยืมออก สถิติการจอง สถิติการยืมระหว่างห้องสมุด และการใช้ทรัพยากรสารสนเทศภายในห้องสมุด เพื่อให้ได้ผลการศึกษามีความเที่ยงตรงสามารถนำไปสรุปสภาพการใช้ทรัพยากรสารสนเทศโดยรวมได้

.....

เอกสารอ้างอิง

- จอมใจ ทองจุ่น. (2545). **การวิเคราะห์การอ้างอิงในวิทยานิพนธ์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารานเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารานเทศศาสตร์). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดารารัตน์ จุฬารัตน์. (2536). **การวิเคราะห์การอ้างอิงในวิทยานิพนธ์ชั้นปริญญาโทสาขาโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารานเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุกานดา ดีโพธิ์กลาง. (2547). **การวิเคราะห์การอ้างอิงในวิทยานิพนธ์สาขาวิชานิติศาสตร์**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุดารัตน์ ภัทรดุรงค์พิทักษ์. (2545). **การวิเคราะห์การอ้างอิงในวิทยานิพนธ์และรายงานการศึกษาระดับ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารานเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารานเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุนิดา บุญญานนท์. (2535). **การวิเคราะห์การอ้างอิงในวิทยานิพนธ์สาขาวิชานิติศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารีย์ ชื่นวัฒนา. (2524). **การวิเคราะห์การอ้างอิงของวิทยานิพนธ์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่มีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Gao, Shi-Jian; Yu, Wang-Zhi; & Luo, Feng-Ping. **Citation Analysis of PhD Thesis at Wuhan University, China**. Retrieved July 21, 2009, from <http://www.sciencedirect.com>
- Gooden, Angela M. (2001). **Citation Analysis of Chemistry Doctoral Dissertations: An Ohio State University Case Study**. Retrieved May 22, 2009, from <http://istl.org/01-fall/refereed.html>
- Knievel, Jennifer E.; & Kellsey, Charlene. (2005). **Citation analysis for Collection Development: A Comparative Study of Eight Humanities Fields**. Retrieved May 5, 2010, from <http://indicasciences.veille.inist.fr/spip.php?article387>
- LaBonte, Kristen B. (2005, Summer). Citation Analysis: A Method for Collection Development for a Rapidly Developing Field. In **Science and Technology Librarianship**. Retrieved May 5, 2010, from <http://www.istl.org/05-summer/refereed.html>
- Reitz, Joan M. (2007). Citation Analysis. In **Online Dictionary for Library and Information Science**. Retrieved May 5, 2010, from <http://lu.com/odlis/search.cfm>